

29. Իրավահախտումներ

29.1. Հանցագործություններ: 2008թ. ըստ առանձին հանցատեսակների խմբերի գրանցված հանցագործությունների դեպքերի մասին տվյալները ներկայացված են ստորև աղյուսակներում.

Գրանցված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ հանցատեսակների, 2008թ.

Հանցագործություններ		Ընդամենը, միավոր	Հավելածը (նվազումը <<->> նշանով) 2007թ. համեմատ, %
Գրանցված հանցագործությունների ընդհանուր քանակը		9271	10.0
այդ թվում՝	ոչ մեծ ծանության	2564	1.1
	միջին ծանության	2431	7.5
	ծանր	4086	18.9
	առանձնապես ծանր	190	- 1.6
Հանցագործությունների ընդհանուր քանակից՝ կատարվել է հրազենի, ռազմամթերքի գործադրմամբ		84	- 20.8
Մարդու (անձի) դեմ ուղղված հանցագործություններ		1087	11.6
այդ թվում՝	սպանություն	78	9.9
	սպանության փորձ	30	7.1
	դիտավորությամբ առողջությանը վնաս պատճառելը որից՝ ծանր	505	- 3.1
	սեռական անձեռնմխելիության և սեռական ազատության դեմ ուղղված հանցագործություններ որից՝ բռնաբարություն և բռնաբարության փորձ	215	16.2
	մարդու (անձի) դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	63	90.9
		19	2.4
Հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված հանցագործություններ		411	28.0
այդ թվում՝	բանդիտիզմ	-	2007թ. արձանագրվել է 1 դեպք
	հրազեն, ռազմամթերք պատրաստելը և ապօրինի շրջանառությունը	227	26.1
	ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը որից՝ մահվան էլքով	374	- 8.3
	խուլիգանություն	233	3.6
	որից՝ կատարվել է զենքի գործադրմամբ	286	18.7
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ որից՝ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությունը որանից՝ իրացնելու նպատակով	38	26.7
		763	- 29.6
		656	2.0
		284	20.9
	հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	152	46.1
Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործություններ		4297	17.0
այդ թվում՝	պետական կամ հանրային գույքի հափշտակություններ որից՝ գողություն	280	- 11.9
		220	- 17.9
	ավագակություն	2	2007թ. դեպք չի արձանագրվել
	կողոպուտ	-	2007թ. արձանագրվել է 2 դեպք
	խարդախություն	30	87.5
	յուրացում կամ վատնում	28	- 12.5
	անձնական գույքի հափշտակություններ որից՝ ավագակություն	3769	21.8
		124	63.2
	կողոպուտ	224	85.1
	գողություն	2996	22.6
	որանից՝ բնակարանային	1009	25.8
	խարդախություն	376	- 9.6
	յուրացում կամ վատնում	49	32.4
	տրանսպորտային միջոցներ փախցնելը	66	- 51.8
	սեփականության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	182	45.6

Հանցագործություններ		Ընդամենը, միավոր	Հավելվածը (նվազումը <<-> նշանով) 2007թ. համեմատ, %
Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործություններ		456	57.8
այդ թվում՝	կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը	80	40.4
	տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	376	62.1
Պետական իշխանության, ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործություններ		1601	13.4
այդ թվում՝	պետական, քաղաքական կամ հասարակական գործչի սպանությունը	2	2007թ. դեպք չի արձանագրվել
	իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը	80	3.5 անգամ
	պաշտոնեական յիագործություններ չարաշահելը և անցնելը	69	2.6 անգամ
	կաշառք ստանալը, տալը, կաշառքի միջնորդությունը	63	9.0 անգամ
	պետական իշխանության, ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	1387	2.3
Այլ հանցագործություններ		28	- 54.1
Հանցագործությունների ընդհանուր քանակից՝ կոռուպցիոն բնույթի հանցագործություններ		392	2.3 անգամ

Գրանցված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի, Երևան քաղաքի, ՀՀ կառավարության առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության և <<Զվարթնոց>> օդանավակայանի, 2008թ.

	Ընդամենը, միավոր	Հավելվածը (նվազումը <<-> նշանով) 2007թ. համեմատ, %
ք. Երևան	4816	16.7
Արագածոտն	316	20.6
Արարատ	552	7.6
Արմավիր	493	4.9
Գեղարքունիք	339	21.9
Լոռի	802	8.7
Կոտայք	642	0.6
Շիրակ	535	- 11.0
Սյունիք	270	- 15.4
Վայոց ձոր	111	14.4
Տավուշ	270	14.4
ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն և <<Զվարթնոց>> օդանավակայան	125	- 15.5
Ընդամենը ՀՀ	9271	10.0

Գրանցված և բացահայտված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ հանցատեսակների, 2008թ.

		Գրանցված հանցագործությունների քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են	Վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են
Մարդու (անձի) դեմ ուղղված հանցագործություններ		1087	704	1232	796
այդ թվում՝	սպանություն	78	38	102	46
	սպանության փորձ	30	11	40	14
	դիտավորությամբ առողջությանը վնաս պատճառելը	505	300	573	349
	որից՝ ծանր	215	122	247	143
	սեռական անձեռնմխելիության և սեռական ազատության դեմ ուղղված հանցագործություններ	63	52	65	53
	որից՝ բռնաբարություն և բռնաբարության փորձ	19	13	20	14
	մարդու (անձի) դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	411	303	452	334

		Գրանցված հանցագործությունների քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են	Վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են
Հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված հանցագործություններ		1802	1338	1947	1438
այդ թվում՝	հրազեն, ռազմամթերք պատրաստելը և ապօրինի շրջանառությունը	227	199	239	205
	ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը	374	190	427	215
	որից՝ մահվան էլքով	233	148	265	166
	խուլիգանություն	286	234	314	257
	որից՝ կատարվել է գենքի գործադրումը	38	26	44	30
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	763	595	809	636
	որից՝ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությունը	656	489	694	522
	դրանից՝ իրացնելու նպատակով	284	163	297	173
հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	152	120	158	125	
Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործություններ		4297	2224	4667	2384
այդ թվում՝	պետական կամ հանրային գույքի հափշտակություններ	280	189	306	204
	որից՝ գողություն	220	144	239	156
	կողոպուտ	-	-	1	-
	ավագակություն	2	1	2	1
	խարդախություն	30	24	30	24
	յուրացում կամ վատնում	28	20	34	23
	անձնական գույքի հափշտակություններ	3769	1910	4086	2043
	որից՝ ավագակություն	124	59	139	64
	կողոպուտ	224	123	232	128
	գողություն	2996	1453	3245	1545
	դրանից՝ բնակարանային	1009	481	1086	512
	խարդախություն	376	244	411	266
	յուրացում կամ վատնում	49	31	59	40
	տրանսպորտային միջոցներ փախցնելը	66	27	75	31
սեփականության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	182	98	200	106	
Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործություններ		456	210	530	239
այդ թվում՝	ապօրինի կամ կեղծ ձեռնարկատիրություն	83	44	86	46
	կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը	80	3	103	3
	հարկերի, տուրքերի վճարումից խուսափելը	140	63	166	77
	ակցիզային դրոշմանիշների ապօրինի շրջանառությունը	2	1	4	2
	մաքսանենգություն	69	43	79	50
տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	82	56	92	61	
Պետական իշխանության, ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործություններ		1601	723	1663	775
այդ թվում՝	պետական, քաղաքական կամ հասարակական գործչի սպանությունը	2	1	2	1
	իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը	80	70	84	73
	պաշտոնեական լիազորություններ չարաշահելը և անցնելը	69	36	73	40
	կաշառք ստանալը, տալը, կաշառքի միջնորդությունը	63	41	65	42
	ժամկետային զինվորական ծառայությունից, վարժապետներից և զորահավաքներից խուսափելը	868	169	876	175
	պետական իշխանության՝ ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	519	406	563	444

Գրանցված և բացահայտված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի, Երևան քաղաքի, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության և <<Զվարթնոց>> օդանավակայանի, 2008թ.

(միավոր)

	Ընդամենը		Հանցագործություններով հարուցված քրեական գործեր			
	գրանցված հանցագործությունների քանակը	վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	գրանցված հանցագործությունների քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են	վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են
ք.Երևան	4816	5281	4482	2315	4940	2520
Արագածոտն	316	338	278	162	300	175
Արարատ	552	592	480	390	520	415
Արմավիր	493	525	410	294	439	317
Գեղարքունիք	339	362	293	206	315	220
Լոռի	802	872	731	508	801	559
Կոտայք	642	679	554	352	591	373
Շիրակ	535	578	440	284	483	310
Սյունիք	270	299	241	172	270	191
Վայոց ձոր	111	116	100	72	105	77
Տավուշ	270	291	249	169	270	185
ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն և <<Զվարթնոց>> օդանավակայան	125	139	125	106	139	116
Ընդամենը ՀՀ	9271	10072	8383	5030	9173	5458

Քրեական հետախուզության գծով գրանցված և բացահայտված հանցագործությունների քանակն ըստ ՀՀ մարզերի, Երևան քաղաքի, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության և <<Զվարթնոց>> օդանավակայանի, 2008թ.

(միավոր)

	Գրանցված հանցագործությունների քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են	Վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են
ք.Երևան	3851	2009	4229	2177
Արագածոտն	216	120	232	131
Արարատ	427	357	459	378
Արմավիր	324	236	347	255
Գեղարքունիք	211	144	225	152
Լոռի	587	414	645	456
Կոտայք	456	297	481	314
Շիրակ	344	227	378	246
Սյունիք	198	144	218	157
Վայոց ձոր	69	46	74	51
Տավուշ	176	114	189	125
ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն և <<Զվարթնոց>> օդանավակայան	77	67	84	71
Ընդամենը ՀՀ	6936	4175	7561	4513

Գրանցված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ որակման խմբավորումների, 2007-2008թթ.

(միավոր)

	2007		2008	
	ընդամենը	որից՝ ք.Երևանում	ընդամենը	որից՝ ք.Երևանում
Հասարակական վայրում	64	30	61	33
Հարբած վիճակում	300	98	264	73
Նախկինում դատված անձանց կողմից	1238	658	1193	723
Անչափահասների կողմից կամ մասնակցությամբ	563	300	536	243
Հրազենի գործադրմամբ	106	51	84	40
Խմբում	887	438	739	324

Հանցագործություն կատարած անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ տարիքային խմբերի, 2007-2008թթ.

(մարդ)

		Հայտնաբերված հանցագործների թվաքանակը		այդ թվում՝ ըստ տարիքային խմբերի				
		ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	14 - 15	16 - 17	18 - 24	25 - 29	30 և բարձր
Ընդամենը	2007	5443	529	124	242	1012	917	3148
	2008	5678	585	80	202	968	1058	3370
նրանցից՝ ք.Երևանում	2007	2152	237	41	99	391	393	1228
	2008	2269	254	27	76	362	457	1347

Հանցագործություն կատարած անձանց թվաքանակն ըստ պատասխանատվության ենթարկվելու, հանցագործության կատարման պահին ունեցած վիճակի և նախկինում դատված եղած հանգամանքի, 2007-2008թթ.

(մարդ)

		Ենթարկվել են պատասխանատվության	Հանցագործությունը կատարել են		Նախկինում դատվածներ		
			հարբած վիճակում	թմրակյուրթի ազդեցության տակ	ընդամենը	նրանցից՝ անչափահաս	
Ընդամենը	2007	3025	303	76	610	26	
	2008	3246	278	36	537	13	
նրանցից՝ ք.Երևանում	2007	1187	82	29	264	10	
	2008	1326	68	8	237	3	

ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության կողմից հետախուզված և հայտնաբերված հանցագործների և անհայտ կորածների թվաքանակը, 2007-2008թթ.

(մարդ)

		Հետախուզվել են		Հայտնաբերվել են	
		հանցագործներ	անհայտ կորածներ	հանցագործներ	անհայտ կորածներ
Ընդամենը	2007	14243	245	1700	157
	2008	13924	259	1706	166
նրանցից՝ ք.Երևանում	2007	6027	106	745	68
	2008	5899	104	754	65

Հանցագործության հետևանքով զոհվածների թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ պատճառների, 2007-2008թթ.

(մարդ)

		Ընդամենը	այդ թվում՝ ըստ պատճառների			
			սպանության	մարմնական վնասվածքի	ճանապարհատրանսպորտային պատահարների	այլ
Ընդամենը	2007	400	77	21	262	40
	2008	415	83	14	279	39
նրանցից՝ ք.Երևանում	2007	134	33	15	69	17
	2008	126	41	7	68	10

Հանցագործություն կատարած անձանց թվաքանակի սեռային բաշխվածությունն ըստ հանցատեսակների 2008թ.

(մարդ)

	Ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Դիտավորյալ սպանություն	53	3
Սպանության փորձ	17	-
Ծանր մարմնական վնասվածքի հասցնում	171	8
Գողություն	872	53
Ավազակություն	85	2
Կողոպուտ	110	1
Խարդախություն	173	42
Խուլիգանություն	382	29
Թմրամոլություն	495	15
Ապօրինի զենք, զինամթերք պահելը, կրելը	207	7
Կաշառակերություն	40	8
Իշխանության, պաշտոնական դիրքի չարաշահում	52	4
Այլ հանցագործություններ	3021	413
Ընդամենը	5678	585

Հանցագործություն կատարած անչափահասների թվաքանակի սեռային բաշխվածությունն ըստ հանցատեսակների 2008թ.

(մարդ)

	Ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Դիտավորյալ սպանություն	2	-
Սպանության փորձ	1	-
Ծանր մարմնական վնասվածքի հասցնում	29	-
Գողություն	168	5
Ավագակություն	5	-
Կողոպուտ	15	-
Խարդախություն	3	-
Խուլիզանություն	10	1
Թմրամոլություն	8	-
Այլ հանցագործություններ	41	1
Ընդամենը	282	7

29.2. Հանցագործությունների վերաբերյալ դիմումների և հաղորդումների քննարկման արդյունքները: Հետաքննության և նախաքննության մարմինների կողմից ներկայացվող հանցագործությունների վերաբերյալ դիմումների և հաղորդումների քննարկման արդյունքների մասին 2008թ. տվյալները ներկայացված են ստորև աղյուսակում.

Հետաքննության և նախաքննության մարմինների կողմից ներկայացվող հանցագործությունների մասին դիմումների և հաղորդումների քննարկման արդյունքներն ըստ հացատեսակների, 2008թ.

(միավոր)

	Դիմումներով և հաղորդումներով ընդունվել են որոշումներ				Քրեական գործի հարուցումը մերժելու որոշումը վերացվել է	որից՝ հարուցվել է քրեական գործ		
	քրեական գործ հարուցելու մասին	քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին	այդ թվում՝ հանցադեպի կամ հանցակազմի բացակայությամբ	ըստ ենթակայության հանձնելու մասին				
Մարդու (անձի) դեմ ուղղված հանցագործություններ	743	1896	944	259	36	-	6	
այդ թվում՝	սպանություն	93	40	36	7	-	-	
	սպանության փորձ	31	-	-	5	-	-	
	անհրաժեշտ պաշտպանության սահմանազանցմամբ սպանություն	1	-	-	-	-	-	
	անզգուշությամբ մահ պատճառելը	9	8	7	1	-	-	
	ինքնասպանության հասցնելը, ինքնասպանության հակելը	38	255	244	8	2	-	1
	դիտավորությամբ առողջությանը ծանր վնաս պատճառելը	214	10	6	11	1	-	1
	դիտավորությամբ առողջությանը միջին և թեթև ծանրության վնաս պատճառելը	284	1238	325	178	33	-	4
	մարդուն առևանգելը	28	215	204	18	-	-	-
	մարդկանց առևտուրը (թրաֆիքինգ)	5	4	3	3	-	-	-
	ազատությունից ապօրինի գրկելը	5	10	10	1	-	-	-
	բռնաբարություն	20	20	19	6	-	-	-
	սեքսուալ բնույթի բռնի գործողություններ	7	7	2	2	-	-	-
ընտրական իրավունքի դեմ ուղղված հանցագործություններ	8	89	88	19	-	-	-	

		Դիմումներով և հաղորդումներով ընդունվել են որոշումներ				Քրեական գործի հարուցումը մերժելու որոշումը վերացվել է		որից՝ հարուցվել է քրեական գործ
		քրեական գործ հարուցելու մասին	քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին	այդ թվում՝ հանցադեպի կամ հանցակազմի բացակայությամբ	ըստ ենթակայության հանձնելու մասին	դատախազի կողմից	դատարանի որոշմամբ	
Հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված հանցագործություններ		1141	1829	1372	1106	21	1	4
այդ թվում՝	հրազեն, ռազմամթերք պատրաստելը և ապօրինի շրջանառությունը	132	699	647	48	5	-	-
	ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը	264	844	503	935	5	1	1
	որից՝ մահվան էլքով	205	6	4	76	-	-	-
	խուլիզանություն	262	114	83	44	5	-	2
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	462	95	81	68	1	-	1
	որից՝							
	թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությունն իրացնելու նպատակով	121	2	1	25	-	-	-
	թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությունն առանց իրացնելու նպատակի	270	36	32	17	1	-	1
	շրջակա միջավայրի անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործություններ	21	77	58	11	5	-	-
	որից՝ ապօրինի ծառահատում	13	63	47	10	5	-	-
Մեփականության դեմ ուղղված հանցագործություններ		3221	764	536	511	7	1	2
այդ թվում՝	ավագակություն	95	2	2	8	-	-	-
	կողոպուտ	182	12	10	11	-	-	-
	գողություն	2551	458	308	314	3	1	2
	խարդախություն	328	235	174	141	3	-	-
	յուրացում կամ վատնում	53	57	42	16	1	-	-
	շորթում	12	-	-	21	-	-	-
Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործություններ		83	19	11	276	-	-	-
այդ թվում՝	ապօրինի ձեռնարկատիրություն	5	14	9	45	-	-	-
	կեղծ ձեռնարկատիրություն	2	-	-	13	-	-	-
	հանցավոր ճանապարհով ստացված եկամուտներն օրինականացնելը	1	-	-	19	-	-	-
	կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը	38	1	1	98	-	-	-
	հարկերը վճարելուց խուսափելը	21	4	1	79	-	-	-
	ակցիզային դրոշմանիշերի հետ կապված հանցագործություններ	-	-	-	2	-	-	-
	մաքսանենգություն	16	-	-	20	-	-	-

		Դիմումներով և հաղորդումներով ընդունվել են որոշումներ				Քրեական գործի հարուցումը մերժելու որոշումը վերացվել է		որից՝ հարուցվել է քրեական գործ
		քրեական գործ հարուցելու մասին	քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին	այդ թվում՝ հանցադեպի կամ հանցակազմի բացակայությամբ	ըստ ենթակայության հանձնելու մասին	դատախազի կողմից	դատարանի որոշմամբ	
Պետական իշխանության, ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործություններ		1118	220	140	154	2	-	1
այդ թվում՝	պաշտոնեական լիազորություններ չարաշահելը և անցնելը	48	54	51	21	-	-	-
	կաշառք ստանալը, տալը, կաշառքի միջնորդությունը	58	23	21	18	-	-	-
	պաշտոնեական կեղծիք	27	45	28	10	1	-	-
	պաշտոնեական անփութությունը	10	19	6	-	-	-	-
	իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը	83	8	4	32	1	-	1
	Ժամկետային զինվորական ծառայությունից, վարժական հավաքներից կամ գորահավաքներից խուսափելը	888	71	30	40	-	-	-
	պետական սահմանն ապօրինի հատելը	4	-	-	33	-	-	-
Այլ հանցագործություններ		785	5302	4196	459	54	4	15
Ընդամենը		7091	10030	7199	2765	120	6	28

29.3. Հետաքննության և նախաքննության մարմինների կողմից կատարված քննչական աշխատանքներ: Հետաքննության և նախաքննության մարմինների կողմից կատարված քննչական աշխատանքների մասին 2008թ. տվյալները ներկայացված են ստորև աղյուսակներում.

Ավարտված գործերն ըստ հանցատեսակների (առանց կրկնակիի), 2008թ.

	Դատարան ուղարկված գործերի քանակը, միավոր	Դատարան ուղարկված գործերով անձանց թվաքանակը, մարդ	Կարճված գործերի քանակը, միավոր	Ոչ արդարացման հիմքերով կարճված գործերով, գործի մասերով և մերժմամբ նյութերով անձանց թվաքանակը, մարդ		
				քննիչների կողմից	հետաքննիչների կողմից	
Մարդու (անձի) դեմ ուղղված հանցագործություններ	378	450	193	483	662	
այդ թվում՝	սպանություն	53	61	17	3	-
	սպանության փորձ	8	10	2	2	-
	հոգեկան խիստ հուզմունքի վիճակում կատարված սպանություն	2	2	-	-	-
	անհրաժեշտ պաշտպանության սահմանազանցմամբ սպանություն	5	5	-	-	-
	անզգուշությամբ մահ պատճառելը	9	10	2	2	-
	ինքնասպանության հասցնելը, ինքնասպանության հակելը	-	-	37	-	-
	դիտավորությամբ առողջությանը ծանր վնաս պատճառելը	157	169	11	1	-
	դիտավորությամբ առողջությանը միջին և թեթև ծանրության վնաս պատճառելը	87	101	93	470	662
	մարդուն առևանգելը	19	40	10	3	-
	մարդկանց առևտուրը (թրաֆիքինգ)	5	8	-	-	-
	ազատությունից ապօրինի զրկելը	4	4	2	-	-
	բռնաբարություն	9	10	2	-	-
	սեքսուալ բնույթի բռնի գործողություններ	1	1	4	2	-
ընտրական իրավունքի դեմ ուղղված հանցագործություններ	19	29	13	-	-	

		Դատարան ուղարկված գործերի քանակը, միավոր	Դատարան ուղարկված գործերով անձանց թվաքա- նակը, մարդ	Կարճված գործերի քանակը, միավոր	Ոչ արդարացման հիմքե- րով կարճված գործերով, գործի մասերով և մերժ- ված նյութերով անձանց թվաքանակը, մարդ	
					քննիչների կողմից	հետաքննիչ- ների կողմից
Հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված հանցագործություններ		711	917	214	842	35
այդ թվում՝	հրազեն, ռազմամթերք պատրաստելը և այսօրինի շրջանառությունը	83	86	13	37	22
	ճանապարհային երթևեկության և տրանս- պորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը	150	153	156	740	6
	որից՝ մահվան էլքով	125	127	119	20	-
	խուլիզանություն	190	274	21	44	2
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագոր- ծություններ	279	383	21	16	5
	որից՝					
	թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառու- թյունն իրացնելու նպատակով	59	89	7	3	-
	թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառու- թյունն առանց իրացնելու նպատակի	200	272	6	9	1
	շրջակա միջավայրի անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործություններ	9	21	3	5	-
որից՝ ապօրինի ծառահատում	4	10	1	1	-	
Մեփականության դեմ ուղղված հանցագործություններ		727	1027	148	237	39
այդ թվում՝	ավագակություն	38	64	2	2	-
	կողոպուտ	61	77	4	1	-
	գողություն	484	726	80	168	24
	խարդախություն	100	106	39	51	14
	յուրացում կամ վատնում	37	44	21	15	1
	շորթում	7	10	2	-	-
Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագոր- ծություններ		125	145	35	28	-
այդ թվում՝	ապօրինի ձեռնարկատիրություն	23	24	8	8	-
	կեղծ ձեռնարկատիրություն	5	6	1	-	-
	հանցավոր ճանապարհով ստացված եկա- մուտներն օրինականացնելը	1	1	-	-	-
	կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը	2	5	-	-	-
	հարկերը վճարելուց խուսափելը	50	56	18	13	-
	ակցիզային դրոշմանիշերի հետ կապված հանցագործություններ	1	1	-	-	-
	մաքսանենգություն	43	52	8	7	-
Պետական իշխանության, ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործություններ		198	230	1208	1026	1
այդ թվում՝	պաշտոնեական լիազորություններ չարա- շահելը և անցնելը	28	34	13	9	-
	կաշառք ստանալը, տալը, կաշառքի միջնոր- դությունը	25	36	3	2	-
	պաշտոնեական կեղծիք	11	14	6	14	1
	պաշտոնեական անփութությունը	1	1	5	3	-
	իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը	71	78	5	1	-
	Ժամկետային զինվորական ծառայությունից, վարժական հավաքներից կամ գորահավաք- ներից խուսափելը	44	46	1168	973	-
	պետական սահմանն ապօրինի հատելը	18	21	8	24	-
Այլ հանցագործություններ		335	434	206	804	925
Ընդամենը		2474	3203	2004	3420	1662

Նախաքննության և հետաքննության մարմինների կողմից վարվող գործերի շարժը, 2008թ.

(միավոր)

	Գործերի քանակը			որից՝ անչափահասների վերաբերյալ
	ընդամենը	այդ թվում՝		
		քննիչների կողմից	հետաքննիչների կողմից	
Անավարտ քրեական գործերի քանակը տարեսկզբին	910	892	18	20
Տարվա ընթացքում վարույթ ընդունված գործերի քանակը (այդ թվում՝ կրկնակի)	10058	9275	783	171
Ընդամենը գործեր (այդ թվում՝ կրկնակի)	10968	10167	801	191
այդ թվում՝				
ավարտված քրեական գործերի քանակը (այդ թվում՝ կրկնակի)	4563	4563	-	170
ըստ ենթակայության ուղարկված քրեական գործերի քանակը	1209	439	770	2
միացված քրեական գործերի քանակը	495	495	-	5
վարույթը կասեցված քրեական գործերի քանակը	3297	3297	-	1
անավարտ մնացած քրեական գործերի քանակը տարեվերջին	1404	1373	31	13
Քրեական գործից անջատված գործերի քանակը	294	294	-	-

Քննության և նախնական կալանքի տակ պահելու ժամկետները, 2008թ.

	Ընդամենը	որից՝	
		անչափահասների	օտարերկրյա քաղաքացիների
Ավարտված գործերի քանակը (առանց կրկնակիի), միավոր	4515	169	14
այդ թվում՝ մինչև 2 ամիս	3386	132	12
2-ից մինչև 4 ամիս	871	27	2
4-ից մինչև 6 ամիս	195	10	-
6 ամսից մինչև 1 տարի	63	-	-
Ավարտված առանձնապես ծանր և ծանր հանցագործություններով գործերի քանակը, միավոր	1267	125	11
այդ թվում՝ մինչև 2 ամիս	749	95	11
2-ից մինչև 4 ամիս	365	25	-
4-ից մինչև 6 ամիս	117	5	-
6 ամսից մինչև 1 տարի	32	-	-
1 տարուց ավել	4	-	-
Ավարտված միջին և ոչ մեծ ծանրության հանցագործություններով գործերի քանակը, միավոր	3248	44	3
այդ թվում՝ մինչև 2 ամիս	2633	42	1
2-ից մինչև 4 ամիս	512	2	2
4-ից մինչև 6 ամիս	75	-	-
6 ամսից մինչև 1 տարի	28	-	-
Տարեվերջին անավարտ մնացած գործերի քանակը, միավոր	1404	13	1
այդ թվում՝ մինչև 2 ամիս	1034	12	1
2-ից մինչև 4 ամիս	223	1	-
4-ից մինչև 6 ամիս	73	-	-
6 ամսից մինչև 1 տարի	74	-	-
Անավարտ գործերով կալանքի տակ գտնվող անձանց թվաքանակը, մարդ	195	3	-
այդ թվում՝ մինչև 2 ամիս	116	2	-
2-ից մինչև 4 ամիս	49	1	-
4-ից մինչև 6 ամիս	24	-	-
6 ամսից մինչև 1 տարի	6	-	-

Կալանավորումը որպես խափանման միջոց կիրառելը, 2008թ.

(մարդ)

	Ընդամենը	որից՝ կալանքի ներկայացված անձանց թվաքանակից		
		անչափահաս	Ժամկետային զինվորական կամ այլընտրանքային ծառայությունից, վարժական հավաքներից կամ զորահավաքներից խուսափողներ	փաստացի եղել են կալանքի տակ
Դատարան ներկայացված կալանքի միջնորդությունները	2481	51	808	647
այդ թվում՝				
դատարանը բավարարել է կալանավորումը որպես խափանման միջոց կիրառելու միջնորդությունները	2381	45	798	637
դատարանը մերժել է կալանավորումը որպես խափանման միջոց կիրառելու միջնորդությունները	100	6	10	10
Դատախազը բողոքարկել է կալանավորումը որպես խափանման միջոց կիրառելու միջնորդությունները մերժելու մասին դատարանի որոշումները	66	4	4	2
Մինչդատական վարույթում ազատվել է դատարանի կողմից	133	9	-	41
Մինչդատական վարույթում որպես խափանման միջոց ընտրված կալանավորումը փոփոխվել կամ վերացվել է	1271	5	1099	75
Կալանավորված անձն ազատվել է դատաքննության փուլում	62	-	-	31

Ձերբակալված անձանց թվաքանակը, 2008թ.

(մարդ)

	Անձանց թվաքանակը		նրանցից՝		
	ընդամենը	այդ թվում՝		անչափահասներ	օտարերկրյա քաղաքացիներ
		քննիչների կողմից	հետաքննիչների կողմից		
Ձերբակալված անձանց թվաքանակը	1390	1389	1	56	10
Ձերբակալումից ազատված անձանց թվաքանակը	161	161	-	12	-
որից՝					
չի հաստատվել անձի կողմից քրեական օրենքով արգելված արարքը կատարելու մասին կասկածը	23	23	-	-	-
բացակայում է անձին արգելանքի տակ պահելու անհրաժեշտությունը	79	79	-	9	-
լրացել է ձերբակալման օրենքով սահմանված առավելագույն ժամկետը, և դատարանը մեղադրյալին կալանավորելու մասին որոշում չի կայացրել	48	48	-	2	-
Արգելանքից ազատվածներից քրեական պատասխանատվության չենթարկված անձանց թվաքանակը	32	32	-	-	-

Ավարտված քրեական գործերով և մերժված նյութերով պետական, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց գույքին պատճառված վնասի վերականգնումը, 2008թ.

	Ընդամենը	որից՝ պաշտոնական և տնտեսական հանցագործություններով
Դատարան ուղարկված գործերի քանակը, միավոր	920	24
Դատարան ուղարկված գործերով անձանց թվաքանակը, մարդ	1230	26
Պետությանը պատճառված գույքային վնասի վերաբերյալ քրեական գործերով և մերժված նյութերով, հազ. դրամ		
նյութական վնասի չափը	5944818.9	319510.7
գործը մինչև դատարան ուղարկելը վերականգնված գումարի չափը	2780988.7	23157.5
պատճառված նյութական վնասի վերականգնման համար կալանք է դրվել գույքի վրա	3286511.1	311580.1
ոչ արդարացման հիմքերով կարճված գործերով, գործի մասերով և նույն հիմքերով մերժված նյութերով վնասի չափը		
գումարը	410858.6	50460.0
վերականգնումը	404641.7	48710.0

		Ընդամենը	որից՝ պաշտոնական և տնտեսական հանցագործություններով	
Իրավաբանական անձանց պատճառված գույքային վնասի վերաբերյալ քրեական գործերով և մերժված նյութերով, հազ. դրամ	նյութական վնասի չափը	81505849.8	3050.0	
	գործը մինչև դատարան ուղարկելը վերականգնված գումարի չափը	12892837.3	1500.0	
	պատճառված նյութական վնասի վերականգնման համար կայանք է դրվել գույքի վրա	9691217.0	-	
	ոչ արդարացման հիմքերով կարճված գործերով, գործի մասերով և նույն հիմքերով մերժված նյութերով վնասի չափը	գումարը	265917.1	-
		վերականգնումը	2634468.1	-
Ֆիզիկական անձանց պատճառված գույքային վնասի վերաբերյալ քրեական գործերով և մերժված նյութերով, հազ. դրամ	նյութական վնասի չափը	110861201.3	1000.0	
	գործը մինչև դատարան ուղարկելը վերականգնված գումարի չափը	25428962.4	1000.0	
	պատճառված նյութական վնասի վերականգնման համար կայանք է դրվել գույքի վրա	8581567.7	-	
	ոչ արդարացման հիմքերով կարճված գործերով, գործի մասերով և նույն հիմքերով մերժված նյութերով վնասի չափը	գումարը	2338547.1	-
		վերականգնումը	1932686.5	-

Անչափահասների կողմից կամ նրանց մասնակցությամբ կատարված հանցագործությունների վերաբերյալ ավարտված քրեական գործերը, գործի մասերը և մերժված նյութերը, 2008թ.

	Մեղադրական եզրակացությամբ դատարան ուղարկված գործերի քանակը (առանց կրկնակիի), միավոր	Դատարան ուղարկված գործերով անձանց թվաքանակը, մարդ		Ոչ արդարացման հիմքերով կարճված գործերով, գործի մասերով և մերժված նյութերով քրեական պատասխանատվությունից ազատված անչափահասների թվաքանակը, մարդ
		ընդամենը	նրանցից՝ անչափահասներ	
Սպանություն	1	1	1	-
Սպանության նախապատրաստություն և փորձ	1	1	1	-
Դիտավորությամբ առողջությանը ծանր վնաս պատճառելը	25	33	29	-
Գույքի հափշտակություն	106	227	166	15
այդ թվում՝				
ավագակություն	6	21	8	-
կողոպուտ	7	15	12	-
գողություն	93	191	146	15
Խուլիգանություն	3	7	3	4
Այլ հանցագործություններ	23	27	25	56
Ընդամենը	159	296	225	75

Ժամկետային զինվորական կամ այլընտրանքային ծառայությունից, վարժական հավաքներից կամ գործառնականությունից խուսափելու վերաբերյալ նյութերի և գործերի քանակը, 2008թ.

(միավոր)

	Ընդամենը
Անավարտ քրեական գործերի քանակը տարեսկզբին	80
Տարվա ընթացքում վարույթ ընդունված քրեական գործերի քանակը	1968
այդ թվում՝	
հարուցվել են	874
ստացվել են այլ մարմիններից	4
վերսկսվել է կասեցված վարույթը	1090
Այլ մարմիններ ուղարկված գործերի քանակը	5
Ավարտված քրեական գործերի քանակը	1212
այդ թվում՝	
ուղարկվել է դատարան	44
կարճվել է	1168
Կասեցված քրեական գործերի քանակը	752
Մերժվել է քրեական գործի հարուցումը	68

Քրեական գործերի կարճման հիմքերը (առանց կրկնակի կարճվածների), 2008թ.

(միավոր)

	Գործերի քանակը			որից՝ անչափահասների վերաբերյալ
	ընդամենը	այդ թվում՝		
		քննիչի որոշմամբ	դատախազի որոշմամբ	
Կարճված գործերի քանակը, ընդամենը	2004	1955	49	11
այդ թվում՝				
հանցադեպի բացակայության հիմքով	90	90	-	-
հանցակազմի բացակայության հիմքով	491	489	2	3
հանցագործության կատարմանը մեղադրյալի մասնակցությունն ապացուցված չլինելու հիմքով	19	19	-	-
կողմերի հաշտության հիմքով	213	211	2	5
վաղեմության ժամկետն անցնելու հիմքով	34	34	-	-
քրեական պատասխանատվության ենթակա անձի մահվան հիմքով	69	69	-	-
համաներման ակտի ընդունման հիմքով	15	15	-	-
հանգամանքների հիմքով, որոնք թույլ են տալիս չհարուցել քրեական գործ և չիրականացնել քրեական հետապնդում	908	863	45	3
այլ հիմքով	165	165	-	-
Վերացված քրեական գործերի կարճման որոշումների քանակը	21	-	21	-
Նախորդ տարիներին հարուցված և վաղեմության ժամկետն անցնելու պատճառով կարճված քրեական գործերի քանակը	1222	1222	-	-

Դատախազի կողմից լրացուցիչ քննության վերադարձված կամ առաջադրված մեղադրանքը լրացնելու կամ փոփոխելու և նոր մեղադրանք առաջադրելու համար դատական քննությունը հետաձգելու վերաբերյալ քրեական գործերի քանակական բաշխվածությունն ըստ հացատեսակների, 2008թ.

(միավոր)

	Վարույթ ընդունված լրացուցիչ քննության վերադարձված քրեական գործերի քանակը տարեվերջին	Դատական քննությունը հետաձգված քրեական գործերի քանակը
Սպանության նախապատրաստություն և փորձ	1	-
Դիտավորությամբ առողջությանը ծանր վնաս պատճառելը	1	2
Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործություններ	3	3
այդ թվում՝		
ավագակություն	1	1
գողություն	1	1
լուրացնելը կամ վատնելը	1	1
Ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը	4	-
Խուլիգանություն	3	-
Թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության հետ կապված հանցագործություններ	3	-
Պետական ծառայության դեմ ուղղված հանցագործություններ	1	3
Այլ հանցագործություններ	13	-
Ընդամենը	29	8

Դատախազի կողմից լրացուցիչ քննության վերադարձված քրեական գործերի քննության արդյունքները, 2008թ.

(միավոր)

	Ընդամենը
Լրացուցիչ քննության վերադարձված քրեական գործերից ավարտված գործերի քանակը	25
այդ թվում՝	
մեղադրական եզրակացությամբ	21
կարճված	4

Խուզարկության արդյունքները, 2008թ.

(միավոր)

	Ընդամենը
Խուզարկություն կատարելու համար դատարան ներկայացրած միջնորդությունների քանակը	2688
այդ թվում՝ բնակարանի խուզարկություն կատարելու համար	2575
բանկային, նոտարական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների ստացման համար	113

	Ընդամենը
Դատարանը բավարարել է խուզարկություն կատարելու մասին միջնորդությունը	2676
այդ թվում՝ բնակարանի խուզարկություն կատարելու համար	2567
բանկային, նոտարական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների ստացման համար	109
Դատարանը մերժել է խուզարկություն կատարելու մասին միջնորդությունը	12
այդ թվում՝ բնակարանի խուզարկություն կատարելու համար	8
բանկային, նոտարական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների ստացման համար	4

Առաջադրված մեղադրանքը լրացնելու կամ փոփոխելու և նոր մեղադրանք առաջադրելու համար դատական քննությունը հետաձգվելու վերաբերյալ քրեական գործերի քննության արդյունքները, 2008թ.

	<i>(միավոր)</i>
	Ընդամենը
Առաջադրված մեղադրանքը լրացնելու կամ փոփոխելու և նոր մեղադրանք առաջադրելու համար դատական քննությունը հետաձգված քրեական գործերի քանակը	10
որից՝ առաջադրված մեղադրանքը խստացվել է	5
առաջադրված մեղադրանքը մեղմացվել է	2
Դատարանի նախաձեռնությամբ հետաձգվել է դատական նիստը՝ մեղադրական եզրակացությունը վերահաստատելու համար	2
Արարքը վերորակելու արդյունքում փոխվել է քրեական գործի ընդդատությունը	1

Քրեական գործերի վարույթը կասեցնելու հիմքերը, 2008թ.

			<i>(միավոր)</i>
	Անձն անհայտ լինելու պատճառով	Մեղադրյալը թաքնվել է կամ նրա գտնվելու վայրը պարզված չէ	Այլ հիմքերով
Նախաքննության մարմնի վարույթում առկա կասեցված քրեական գործերի քանակը տարեկան	36774	12208	23
Նախաքննության մարմնի վարույթում առկա կասեցված քրեական գործերի քանակը տարվերջին	37756	12214	46

29.4. Հարկային իրավախախտումներ: 2008թ. համակարգում մուտքագրվել է 483 հետաքննության նյութ՝ կապված հարկային օրենսդրության խախտումների հետ և 2007թ. նյութերի մնացորդի հետ կազմել 529: Այդ նյութերն ունեցել են հետևյալ շարժը. 48-ն ուղարկվել է այլ մարմին նախաքննության, 66-ի վերաբերյալ մերժվել է քրեական գործի հարուցումը, 185-ի նկատմամբ հարուցվել է քրեական գործ, 113-ը՝ վերադարձվել է ըստ ենթակայության: Նյութերի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կազմել է 117: Մուտքագրված գործերով առնչվել է 806 մարդ, վերականգնվել է 649.8 մլն. դրամ:

Հարկային իրավախախտումների ցուցանիշներն ըստ եռամսյակների, 2008թ.

	I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ
Առկա նյութերի քանակը, միավոր	102	100	114	213
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	168	162	180	296
Հետաքննության ընթացքում վերականգնված գումարը, մլն. դրամ	54.4	121.9	124.4	349.1

Հարկային իրավախախտումների համեմատական ցուցանիշները, 2008թ.

	Ընդամենը	Հավելյաճը (նվազումը <<->> նշանով), %		
		2005թ. համեմատ	2006թ. համեմատ	2007թ. համեմատ
Առկա նյութերի քանակը, միավոր	529	2.5	- 4.0	2.1 անգամ
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	806	29.8	9.5	95.6
Հետաքննության ընթացքում վերականգնված գումարը, մլն. դրամ	649.8	2.9 անգամ	73.8	37.1

Հարկային իրավախախտման գործերով առնչվող անձանց թվաքանակի տոկոսային բաշխվածությունն ըստ հանցատեսակների, 2008թ.

	<i>(%)</i>
	Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ընդհանուրի նկատմամբ
Գանձվող հարկերը, տուրքերը կամ այլ պարտադիր վճարումները վճարելուց խուսափելը	68.7
Ապօրինի ձեռնարկատիրությունը	18.9

	Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ընդհանուրի նկատմամբ
Կեղծ ձեռնարկատիրությունը	6.2
Կեղծ գինի, կեղծ օդի կամ ավիոհոլային կեղծ այլ խմիչք պատրաստելը և իրացնելը	1.6
Կանխամտածված սնանկությունը	0.3
Կեղծ վճարային փաստաթղթեր պատրաստելը կամ իրացնելը	0.3
Արգելանքի տակ գտնվող կամ բռնագրավման ենթակա գույքի նկատմամբ ապօրինի գործողությունները	0.2
Կեղծ սնանկությունը	0.1
Այլ հանցագործություններ	3.7
Ընդամենը	100.0

29.5. Մաքսային իրավախախտումներ: 2008թ. համակարգում մուտքագրվել է մաքսային օրենսդրության խախտման վերաբերյալ 63 նյութ: Մուտքագրված բոլոր նյութերն ուղարկվել են այլ մարմին՝ նախաքննության: Հետաքննվող գործերով առնչվել է 63 մարդ:

Մաքսային իրավախախտումների ցուցանիշներն ըստ եռամսյակների, 2008թ.

	I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ
Մուտքագրված նյութերի քանակը, միավոր	8	13	15	27
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	8	13	16	26

Մաքսային իրավախախտումների համեմատական ցուցանիշները, 2008թ.

	Ընդամենը	Հավելածր (նվագումը <<->> նշանով), %		
		2005թ. համեմատ	2006թ. համեմատ	2007թ. համեմատ
Մուտքագրված նյութերի քանակը, միավոր	63	31.3	50.0	40.0
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	63	31.3	50.0	40.0

29.6. Վարչական իրավախախտումներ: Ըստ վարչական տույժի ենթարկելու իրավունք ունեցող մարմիններից ստացված վիճակագրական հաշվետվությունների ամփոփ տվյալների, 2008թ. հանրապետությունում արձանագրվել է 462687 վարչական իրավախախտում: 1000 բնակչի հաշվով վարչական իրավախախտումների դեպքերի քանակը կազմել է 143.1:

Գրանցված վարչական իրավախախտումների բաշխվածությունն ըստ բնագավառների, 2008թ.

	Ընդամենը, միավոր	%-ով ընդհանուրից
Տրանսպորտի, ճանապարհային տնտեսության և կապի	411599	89.0
Առևտրի, ֆինանսների և տնայնագործական արհեստների	21032	4.6
Կառավարման սահմանված կարգի դեմ ոտնձգության	9610	2.1
Հասարակական կարգի դեմ ոտնձգության	201	0.0
Քաղաքացիների իրավունքների և բնակչության առողջության դեմ ոտնձգության	1976	0.4
Զինվորական հաշվառման	3319	0.7
Շրջակա բնական միջավայրի, պատմության և մշակույթի հուշարձանների պահպանության	1102	0.2
Քաղաքաշինության և բնակարանային-կոմունալ տնտեսության	1752	0.4
Մաքսանենգության	2038	0.4
Այլ	10058	2.2
Ընդամենը	462687	100.0

Վարչական պատասխանատվության ենթարկված անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ կիրառված տույժերի ձևերի, 2008թ.

	Ընդամենը, մարդ	%-ով ընդհանուրից
Նախազգուշացում	3932	0.9
Տուգանք	453824	99.1
Առարկայի բռնագրավում	121	0.0
Առարկայի հատուցմամբ վերցնելը	19	0.0
Ընդամենը	457896	100.0

Վարչական իրավախախտումների ընդհանրացված ցուցանիշները, 2008թ.

		Ընդամենը
Վարչական իրավախախտումների քանակը, միավոր	ընդամենը	462687
	1000 բնակչի հաշվով	143.1
Նշանակված տուգանքի գումարը, հազ. դրամ	ընդամենը	25030593.8
	1 տուգանվածի հաշվով	55.2
Գանձված տուգանքի գումարը, հազ. դրամ	ընդամենը	23223041.0
	1 տուգանվածի հաշվով	51.2
Վաղեմության ժամկետն անցնելու կապակցությամբ չկատարված որոշումների (վճիռների) քանակը, միավոր		580
Անձանց թվաքանակը, որոնց վերաբերյալ կայացվել են որոշումներ (վճիռներ), մարդ		461375
այդ թվում՝ վարչական տույժերի ենթարկելու մասին		459990
վարչական գործի վարույթի կարճման մասին		1385
այդ թվում՝ հասարակական կազմակերպության, աշխատանքային կոլեկտիվի քննարկմանը նյութերի հանձնման հետ		12
դատախազին, նախաքննական կամ հետաքննական մարմնին նյութերի հանձնման հետ		25
այլ հանգամանքների հետ		1348

29.7. Բնապահպանության իրավախախտումներ: 2008թ. ՀՀ բնապահպանության նախարարության աշխատակազմի բնապահպանության պետական և տարածքային տեսչությունների կողմից ստուգվել է 1752 օբյեկտ: Հայտնաբերվել է բնապահպանության օրենսդրության խախտումների 1417 դեպք, որոնցից ոչ մեկը սահմանված ժամկետներում չի վերացվել:

Բնապահպանության օրենսդրության հայտնաբերված խախտումների քանակական բաշխվածությունն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2008թ.

(միավոր)

	Խախտումների քանակը	Խախտումների քանակը 100000 բնակչի հաշվով
Ընդերքի	113	3.5
Զրային պաշարների	279	8.6
Օդային ավազանի	454	14.0
Հողային պաշարների	90	2.8
Բուսական աշխարհի	379	11.7
Կենդանական աշխարհի	102	3.2
Ընդամենը	1417	43.8

Վարչական տույժերի բաշխվածությունն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2008թ.

	Վարչական տույժի ենթարկվածների թվաքանակը, մարդ	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով, հազ. դրամ
Ընդերքի	98	7930.0	80.9
Զրային պաշարների	150	14620.0	97.5
Օդային ավազանի	150	15000.0	100.0
Հողային պաշարների	54	3895.0	72.1
Բուսական աշխարհի	330	17734.0	53.7
Կենդանական աշխարհի	67	2375.0	35.4
Ընդամենը	849	61554.0	72.5

Վնասի հատուցման արձանագրությունների բաշխվածությունն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2008թ.

	Վնասի հատուցման արձանագրությունների քանակը, միավոր	Վնասի հատուցման գումարն ըստ արձանագրությունների, հազ. դրամ	Վնասի հատուցման գումարն այդ նպատակով կազմված մեկ արձանագրության հաշվով, հազ. դրամ
Ընդերքի	-	-	-
Զրային պաշարների	16	28040.6	1752.5
Օդային ավազանի	44	8062.8	183.2
Հողային պաշարների	17	106534.7	6266.7

	Վնասի հատուցման արձանագրությունների քանակը, միավոր	Վնասի հատուցման գումարն ըստ արձանագրությունների, հազ. դրամ	Վնասի հատուցման գումարն այդ նպատակով կազմված մեկ արձանագրության հաշվով, հազ. դրամ
Բուսական աշխարհի	352	112425.6	319.4
Կենդանական աշխարհի	37	12000.5	324.3
Ընդամենը	466	267064.2	573.1

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների ցուցանիշներն ըստ բնապահպանական տեսչությունների, 2008թ.

	Ստուգված օբյեկտների քանակը, միավոր	Հայտնաբերված խախտումների քանակը, միավոր	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ	Վարչական տույժի ենթարկվածների թվաքանակը, մարդ	Վնասի հատուցման գումարն ըստ արձանագրությունների, հազ. դրամ	Վնասի հատուցման արձանագրությունների քանակը, միավոր
ք.Երևան	513	385	4750.0	51	26540.4	32
Արագածոտն	66	77	1855.0	30	590.8	6
Արարատ	135	138	6300.0	74	164.2	3
Արմավիր	97	71	5030.0	68	420.7	3
Գեղարքունիք	94	26	2459.0	27	358.7	11
Լոռի	105	91	5950.0	84	17599.6	65
Կոտայք	55	28	2200.0	27	3529.3	19
Շիրակ	73	86	4880.0	68	891.5	36
Սյունիք	37	51	1620.0	30	134430.2	24
Վայոց ձոր	46	40	700.0	13	12971.5	12
Տավուշ	55	203	9950.0	182	19594.6	175
Բնապահպանության պետական տեսչություն	476	221	15860.0	195	49972.7	80
Ընդամենը ՀՀ	1752	1417	61554.0	849	267064.2	466

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների տեսակարար ցուցանիշներն ըստ բնապահպանական տեսչությունների, 2008թ.

	Հայտնաբերված խախտումների քանակը մարզի 100000 բնակչի հաշվով, միավոր	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով, հազ. դրամ	Վնասի հատուցման գումարն այդ նպատակով կազմված մեկ արձանագրության հաշվով, հազ. դրամ
ք.Երևան	34.7	93.1	829.4
Արագածոտն	54.7	61.8	98.5
Արարատ	49.8	85.1	54.7
Արմավիր	25.2	74.0	140.2
Գեղարքունիք	10.8	91.1	32.6
Լոռի	32.3	70.8	270.8
Կոտայք	10.1	81.5	185.8
Շիրակ	30.6	71.8	24.8
Սյունիք	33.4	54.0	5601.3
Վայոց ձոր	71.7	53.8	1081.0
Տավուշ	151.3	54.7	112.0
Բնապահպանության պետական տեսչություն	6.8	81.3	624.7
Ընդամենը ՀՀ	43.8	72.5	573.1

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների հետևանքով արձանագրված նյութերի շարժն ըստ բնապահպանական տեսչությունների, 2008թ.

	Հանձնվել են նյութեր դատաքննչական մարմինների, միավոր	Կազմակերպության գործունեության ժամանակավոր դադարեցում, միավոր	Առգրավվել է			Էկոլոգիական եզրակացության և էկոփորձաքննության ներկայացված նյութերը, միավոր			
			ձկնգործության պարագաներ, միավոր	որսագործության պարագաներ, միավոր	ձուկ, կգ	ՍԹԱ-ի սահմանման	որից՝ հաստատվել է	էկոփորձաքննության	որից՝ անցել է
ք.Երևան	2	-	-	-	423	68	68	2	2
Արագածոտն	-	-	5	-	-	7	7	10	10
Արարատ	-	-	3	-	-	7	7	13	13
Արմավիր	11	-	25	1	-	3	3	-	-
Գեղարքունիք	-	-	510	-	939	-	-	15	15
Լոռի	75	-	-	-	-	4	4	1	1
Կոտայք	1	-	-	-	-	9	9	1	1
Շիրակ	4	-	6	-	28	19	19	-	-
Սյունիք	14	-	1	-	5.5	-	-	13	13
Վայոց ձոր	3	-	38	-	-	-	-	-	-
Տավուշ	85	-	-	-	-	-	-	-	-
Բնապահպանության պետական տեսչություն	13	1	-	9	-	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ	208	1	588	10	1395.5	117	117	55	55

Մթնոլորտային օդի, ջրի և հողի փորձանմուշների էկոլոգիական փորձագնության քանակական բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2008թ.

(միավոր)

	Մթնոլորտային օդի	Ջրի	Հողի
ք.Երևան	27	760	52
Արագածոտն	85	202	-
Արարատ	-	494	-
Արմավիր	-	-	-
Գեղարքունիք	-	78	-
Լոռի	-	1209	-
Կոտայք	-	23	-
Շիրակ	15	609	-
Սյունիք	-	2012	-
Վայոց ձոր	-	89	-
Տավուշ	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ	127	5476	52

Հավելված 22

Գրանցված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ տեսակների, 2003-2008թթ.

(միավոր)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Գրանցված հանցագործությունների դեպքերի քանակը, ընդամենը	11073	10083	8875	9757	8428	9271
դրանցից՝						
կանխամտածված սպանություն և մահափորձ	110	114	79	96	99	108
կանխամտածված ծանր մարմնական վնասվածք	193	205	199	200	185	215
բռնաբարություն և բռնաբարության փորձ	27	12	23	10	8	19
ավազակություն	115	129	108	94	76	126
կողոպուտ	140	114	161	171	123	224
գողություն	2831	2791	2463	3090	2712	3216
թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	346	411	737	957	1084	763
խուլիգանություն	359	351	297	402	241	286
ճանապարհատրանսպորտային պատահարներ	507	515	558	612	408	374
դրանցից՝ մահացու էլքով	152	154	186	198	225	233

Հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի, Երևան քաղաքի, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության և «Զվարթնոց» օդանավակայանի, 2003-2008թթ.

(միավոր)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք.Երևան	5040	4406	3725	4722	4128	4816
Արագածոտն	567	287	207	222	262	316
Արարատ	633	907	618	530	513	552
Արմավիր	519	595	594	537	470	493
Գեղարքունիք	463	395	396	370	278	339
Լոռի	1048	789	857	929	738	802
Կոտայք	943	806	762	767	638	642
Շիրակ	826	966	764	727	601	535
Սյունիք	444	372	414	369	319	270
Վայոց ձոր	148	151	124	112	97	111
Տավուշ	327	294	293	324	236	270
ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն և «Զվարթնոց» օդանավակայան	115	115	121	148	148	125
Ընդամենը ՀՀ	11073	10083	8875	9757	8428	9271

Գրանցված մի քանի հանցագործությունների դեպքերի քանակական բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի, Երևան քաղաքի, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության և «Զվարթնոց» օդանավակայանի, 2003-2008թթ.

(միավոր)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
ք.Երևան	գողություն	1405	1217	1060	1797	1550	1949
	խուլիգանություն	141	142	117	190	69	90
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	133	173	341	548	611	427
Արագածոտն	գողություն	74	56	41	40	56	127
	խուլիգանություն	12	16	7	13	14	7
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	7	7	9	21	21	13
Արարատ	գողություն	114	280	118	115	121	181
	խուլիգանություն	32	43	46	53	40	54
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	20	37	54	71	98	61
Արմավիր	գողություն	137	143	102	94	122	96
	խուլիգանություն	30	23	9	18	15	15
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	35	37	75	59	63	69

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Գեղարքունիք	գողություն	108	96	86	79	72	78
	խուլիզանություն	15	10	20	15	13	22
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	10	11	18	18	27	15
Լոռի	գողություն	250	233	299	270	240	204
	խուլիզանություն	31	27	29	23	31	53
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	33	35	49	45	53	52
Կոտայք	գողություն	250	235	245	211	145	242
	խուլիզանություն	28	17	23	14	11	12
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	22	22	23	69	51	29
Շիրակ	գողություն	234	289	288	246	191	166
	խուլիզանություն	29	43	22	34	14	6
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	46	55	70	46	65	29
Սյունիք	գողություն	135	103	73	74	82	67
	խուլիզանություն	10	8	6	10	10	10
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	16	11	63	43	55	35
Վայոց ձոր	գողություն	20	17	24	35	31	24
	խուլիզանություն	8	6	9	4	7	4
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	3	7	10	14	5	2
Տավուշ	գողություն	68	75	94	82	69	56
	խուլիզանություն	15	12	4	20	13	11
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	16	10	9	9	9	11
ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն և «Զվարթնոց» օդանավակայան	գողություն	34	47	33	47	33	26
	խուլիզանություն	8	4	5	8	4	2
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	5	6	16	14	26	20
Ընդամենը ՀՀ	գողություն	2829	2791	2463	3090	2712	3216
	խուլիզանություն	359	351	297	402	241	286
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	346	411	737	957	1084	763

Թմրանյութերի հետ կապված հանցագործություններ, 2003-2008թթ.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Թմրանյութերի հետ կապված հանցագործությունների քանակը, միավոր	346	411	737	957	1084	763
Առգրավված թմրանյութերի քանակը, կգ	7.1	59.2	19.8	26.3	43.4	24.4

Գրանցված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2003-2008թթ.

(մարզի 1000 բնակչի հաշվով)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք.Երևան	4.6	4.0	3.4	4.3	3.7	4.3
Արագածոտն	4.1	2.1	1.5	1.6	1.9	2.2
Արարատ	2.3	3.3	2.3	1.9	1.9	2.0
Արմավիր	1.9	2.1	2.1	1.9	1.7	1.7
Գեղարքունիք	1.9	1.7	1.7	1.5	1.2	1.4
Լոռի	3.7	2.8	3.0	3.3	2.6	2.8
Կոտայք	3.5	2.9	2.8	2.8	2.3	2.3
Շիրակ	2.9	3.4	2.7	2.6	2.1	1.9
Սյունիք	2.9	2.4	2.7	2.4	2.1	1.8
Վայոց ձոր	2.7	2.7	2.2	2.0	1.7	2.0
Տավուշ	2.4	2.2	2.2	2.4	1.8	2.0
Ընդամենը ՀՀ¹	3.4	3.1	2.8	3.0	2.6	2.9

¹ Ներառյալ ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության և «Զվարթնոց» օդանավակայանի տեղեկատվությունը:

ՀՀ-ում հանցագործություն կատարած անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ տարիքային խմբերի, 2003-2008թթ.

(մարդ)

	Հայտնաբերված հանցագործների թվաքանակը		նրանցից՝ ըստ տարիքային խմբերի					Հանցագործների ընդհանուր թվաքանակից՝ նախկինում դատված	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	14-15	16-17	18-24	25-29	30 և բարձր	ընդամենը	նրանցից՝ անչափահաս
2003	6647	512	80	281	1558	1070	3658	1185	44
2004	6844	582	125	258	1485	1183	3793	1184	26
2005	6247	494	129	227	1292	1001	3598	933	22
2006	6917	583	128	267	1382	1212	3928	813	19
2007	5443	530	124	242	1012	917	3148	610	26
2008	5678	585	80	202	968	1058	3370	537	13

Հարկային իրավախախտումների հիմնական ցուցանիշները, 2003-2008թթ.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Առկա նյութերի քանակը, միավոր	401	544	516	551	253	529
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	419	611	621	736	412	806
Հետաքննությամբ վերականգնված գումարը, մլն. դրամ	168.4	174.5	225.4	373.9	473.9	649.8

Մաքսային իրավախախտումների հիմնական ցուցանիշները, 2003-2008թթ.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Մուտքագրված նյութերի քանակը, միավոր	38	40	48	42	45	63
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	42	40	48	42	45	63

Վարչական իրավախախտումների քանակական բաշխվածությունն ըստ բնագավառների, 2003-2008թթ.

(միավոր)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Տրանսպորտում, ճանապարհային տնտեսության և կապի	100480	136242	165723	107497	210683	411599
Առևտրի, ֆինանսների և տնայնագործական արհեստների	17779	21389	24299	23371	20313	21032
Վառավարման սահմանված կարգի դեմ ոտնձգության	15324	19479	19380	10656	10526	9610
Քաղաքացիների իրավունքների և բնակչության առողջության դեմ ոտնձգության	1925	2684	2579	3324	6913	1976
Հասարակական կարգի դեմ ոտնձգության	3707	3346	3182	534	533	201
Շրջակա բնական միջավայրի, պատմության և մշակույթի հուշարձանների պահպանության	1451	951	950	843	878	1102
Զինվորական հաշվառման	1160	1090	1041	1364	3683	3319
Այլ	3215	2013	3065	13059	10745	13848
Ընդամենը	145041	187194	220219	160648	264274	462687

Վարչական պատասխանատվության ենթարկված անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ կիրառված սույժերի ձևերի, 2003-2008թթ.

(մարդ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Նախագգուշացում	5859	12863	16159	2473	4278	3932
Տուգանք	124685	147549	197519	156464	250662	453824
Վարչական կալանք	1664	1866	1136	66	-	-
Ուղղիչ աշխատանք	119	60	2	110	1	-
Հատուկ իրավունքից զրկում	1309	1491	3048	618	45	-
Առարկայի բռնագրավում	1028	384	148	15	31	121
Առարկայի հատուցմամբ վերցնել	-	-	-	1	-	19
Ընդամենը	134664	164213	218012	159747	255017	457896

Վարչական իրավախախտումների ընդհանրացված ցուցանիշները, 2003-2008թթ.

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Վարչական իրավախախտումների քանակը, միավոր	ընդամենը	145041	187194	220219	160648	264274	462687
	1000 բնակչի հաշվով	45.2	58.2	68.4	49.9	81.9	143.1
Նշանակված տուգանքի գումարը, հազ. դրամ	ընդամենը	641209.4	894859.1	1905695.0	1809739.0	3261485.7	25030593.8
	մեկ տուգանվածի հաշվով	5.1	6.1	9.6	11.6	13.0	55.2
Գանձված տուգանքի գումարը, հազ. դրամ	ընդամենը	582558.4	690771.6	1188140.0	1147908.0	2021806.0	23223041.0
	մեկ տուգանվածի հաշվով	4.7	4.7	6.0	7.3	8.1	51.2
Վաղեմության ժամկետն անցնելու կապակցությամբ չկատարված որոշումների (վճիռների) քանակը, միավոր		711	643	751	9	597	580
Անձանց թվաքանակը, որոնց վերաբերյալ կայացվել են որոշումներ (վճիռներ), մարդ		138069	167804	221062	162029	255498	461375

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների հայտնաբերման նպատակով ստուգված օբյեկտների քանակական բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2003-2008թթ.

(միավոր)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք.Երևան	444	440	606	661	574	513
Արագածոտն	65	66	55	85	78	66
Արարատ	193	166	166	157	111	135
Արմավիր	109	154	142	114	109	97
Գեղարքունիք	66	74	88	66	77	94
Լոռի	70	53	71	71	60	105
Կոտայք	93	135	161	145	139	55
Շիրակ	145	121	123	129	92	73
Սյունիք	47	45	44	69	62	37
Վայոց ձոր	41	49	54	58	50	46
Տավուշ	84	81	74	64	37	55
Ընդամենը ՀՀ	1357	1656¹	1881¹	2175¹	1849¹	1752¹

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների քանակական բաշխվածությունն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2003-2008թթ.

ա) ընդամենը

(միավոր)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ընդերքի	հայտնաբերվել են	84	52	102	70	59	113
	վերացվել են	30	2	15	-	-	-
Զրային պաշարների	հայտնաբերվել են	107	286	302	374	336	279
	վերացվել են	49	146	63	-	-	-
Օդային ավազանի	հայտնաբերվել են	188	234	257	256	392	454
	վերացվել են	41	92	73	-	-	-
Հողային պաշարների	հայտնաբերվել են	57	89	160	120	196	90
	վերացվել են	48	79	75	-	-	-
Բուսական աշխարհի	հայտնաբերվել են	375	267	506	424	454	379
	վերացվել են	359	234	266	-	-	-
Կենդանական աշխարհի	հայտնաբերվել են	51	139	212	145	114	102
	վերացվել են	37	113	25	-	-	-
Ընդամենը	հայտնաբերվել են	862	1067	1539	1389	1551	1417
	վերացվել են	564	666	517	-	-	-

¹ Ներառյալ ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանության պետական տեսչության տեղեկատվությունը:

բ) 100000 բնակչի հաշվով

(միավոր)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ընդերքի	հայտնաբերվել են	2.6	1.6	3.2	2.2	1.8	3.5
	վերացվել են	0.9	0.1	0.5	-	-	-
Զրային պաշարների	հայտնաբերվել են	3.3	8.9	9.4	11.6	10.4	8.6
	վերացվել են	1.5	4.5	2.0	-	-	-
Օդային ավազանի	հայտնաբերվել են	5.8	7.3	8.0	7.9	12.1	14.0
	վերացվել են	1.3	2.9	2.3	-	-	-
Հողային պաշարների	հայտնաբերվել են	1.8	2.8	5.0	3.7	6.1	2.8
	վերացվել են	1.5	2.5	2.3	-	-	-
Բուսական աշխարհի	հայտնաբերվել են	11.7	8.3	15.7	13.2	14.1	11.7
	վերացվել են	11.2	7.3	8.3	-	-	-
Կենդանական աշխարհի	հայտնաբերվել են	1.6	4.3	6.6	4.5	3.5	3.2
	վերացվել են	1.1	3.5	0.8	-	-	-
Ընդամենը	հայտնաբերվել են	26.8	33.2	47.8	43.1	48.1	43.8
	վերացվել են	17.6	20.7	16.1	-	-	-

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների քանակական բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2003-2008թթ.

ա) ընդամենը

(միավոր)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք. Երևան	հայտնաբերվել են	109	125	180	202	438	385
	վերացվել են	-	37	8	-	-	-
Արագածոտն	հայտնաբերվել են	50	77	62	98	81	77
	վերացվել են	40	34	32	-	-	-
Արարատ	հայտնաբերվել են	44	33	73	77	73	138
	վերացվել են	14	18	12	-	-	-
Արմավիր	հայտնաբերվել են	24	92	112	106	94	71
	վերացվել են	13	55	25	-	-	-
Գեղարքունիք	հայտնաբերվել են	42	34	60	49	56	26
	վերացվել են	34	17	12	-	-	-
Լոռի	հայտնաբերվել են	89	100	197	118	64	91
	վերացվել են	59	69	132	-	-	-
Կոտայք	հայտնաբերվել են	112	56	97	51	37	28
	վերացվել են	85	45	44	-	-	-
Շիրակ	հայտնաբերվել են	52	73	84	65	99	86
	վերացվել են	38	59	55	-	-	-
Սյունիք	հայտնաբերվել են	61	48	108	95	135	51
	վերացվել են	25	14	30	-	-	-
Վայոց ձոր	հայտնաբերվել են	54	61	62	74	60	40
	վերացվել են	41	35	8	-	-	-
Տավուշ	հայտնաբերվել են	225	156	181	174	167	203
	վերացվել են	215	137	99	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ	հայտնաբերվել են	862	1067¹	1539¹	1389¹	1551¹	1417¹
	վերացվել են	564	666¹	517¹	-	-	-

բ) մարզի 100000 բնակչի հաշվով

(միավոր)

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք. Երևան	հայտնաբերվել են	9.9	11.3	16.3	18.3	39.6	34.7
	վերացվել են	-	3.4	0.7	-	-	-
Արագածոտն	հայտնաբերվել են	36.1	55.4	44.5	70.2	57.8	54.7
	վերացվել են	28.8	24.5	23.0	-	-	-
Արարատ	հայտնաբերվել են	16.2	12.1	26.7	28.0	26.5	49.8
	վերացվել են	5.1	6.6	4.4	-	-	-
Արմավիր	հայտնաբերվել են	8.7	33.1	40.2	37.9	33.5	25.2
	վերացվել են	4.7	19.8	9.0	-	-	-

¹ Ներառյալ ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանության պետական տեսչության տեղեկատվությունը:

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Գեղարքունիք	հայտնաբերվել են	17.6	14.2	25.1	20.5	23.4	10.8
	վերացվել են	14.3	7.1	5.0	-	-	-
Լոռի	հայտնաբերվել են	31.2	35.2	69.5	41.7	22.7	32.3
	վերացվել են	20.7	24.3	46.5	-	-	-
Կոտայք	հայտնաբերվել են	41.1	20.5	35.3	18.5	13.4	10.1
	վերացվել են	31.2	16.4	16.0	-	-	-
Շիրակ	հայտնաբերվել են	18.4	25.9	29.8	23.1	35.2	30.6
	վերացվել են	13.5	20.9	19.5	-	-	-
Սյունիք	հայտնաբերվել են	39.9	31.4	70.6	62.1	88.4	33.4
	վերացվել են	16.3	9.2	19.6	-	-	-
Վայոց ձոր	հայտնաբերվել են	96.6	109.3	110.9	132.6	107.5	71.7
	վերացվել են	73.5	62.7	14.3	-	-	-
Տավուշ	հայտնաբերվել են	167.5	116.2	134.6	129.6	124.4	151.3
	վերացվել են	160.1	102.0	73.6	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ	հայտնաբերվել են	26.8	33.2¹	47.8¹	43.1¹	48.1¹	43.8¹
	վերացվել են	17.6	20.7¹	16.1¹	-	-	-

Վարչական տույժի համար սահմանված գումարի բաշխվածությունն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2003-2008թթ.

ա) ընդամենը

(հազ. դրամ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ընդերքի	4970.0	6600.0	9460.0	6400.0	4780.0	7930.0
Զրային պաշարների	6162.0	15250.0	13135.0	12510.0	14475.0	14620.0
Օդային ավազանի	14768.0	14500.0	17600.0	13172.2	14485.0	15000.0
Հողային պաշարների	1715.0	2330.0	5860.0	4600.0	6630.0	3895.0
Բուսական աշխարհի	4581.8	12335.0	30705.6	19115.0	15960.0	17734.0
Կենդանական աշխարհի	758.6	4190.0	2185.0	3055.0	2635.0	2375.0
Ընդամենը	32955.4	55205.0	78945.6	58852.2	58965.0	61554.0

բ) վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով

(հազ. դրամ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ընդերքի	118.3	129.4	126.1	104.9	95.6	80.9
Զրային պաշարների	110.0	115.5	114.2	106.0	99.1	97.5
Օդային ավազանի	85.4	96.7	98.9	94.8	80.0	100.0
Հողային պաշարների	90.3	49.6	51.0	63.9	78.0	72.1
Բուսական աշխարհի	40.2	52.7	61.7	53.2	52.0	53.7
Կենդանական աշխարհի	26.1	41.5	33.6	32.8	37.1	35.4
Ընդամենը	76.1	77.2	75.5	69.9	70.2	72.5

Վարչական տույժի համար սահմանված գումարի բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2003-2008թթ.

ա) ընդամենը

(հազ. դրամ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք.Երևան	8850.5	9490.0	9760.0	5200.0	7800.0	4750.0
Արագածոտն	2332.0	4320.0	2430.0	2780.0	3050.0	1855.0
Արարատ	3636.6	2870.0	3860.0	4145.0	4080.0	6300.0
Արմավիր	2759.8	3320.0	3780.0	3890.0	4840.0	5030.0
Գեղարքունիք	1940.0	2300.0	2940.0	2480.0	2240.0	2459.0
Լոռի	1802.5	5490.0	12354.1	5860.0	3650.0	5950.0
Կոտայք	3800.0	4050.0	6639.0	4030.0	4610.0	2200.0
Շիրակ	2091.0	1820.0	3490.0	2325.0	3515.0	4880.0

¹ Ներառյալ ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանության պետական տեսչության տեղեկատվությունը:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Սյունիք	1394.5	3685.0	4977.5	2290.0	1980.0	1620.0
Վայոց ձոր	1271.0	1140.0	820.0	1940.0	1980.0	700.0
Տավուշ	3077.5	6060.0	10300.0	8675.0	7570.0	9950.0
Ընդամենը ՀՀ	32955.4	55205.0¹	78945.6¹	58852.2¹	58965.0¹	61554.0¹

բ) վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով

(հազ. դրամ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք.Երևան	85.9	96.8	92.9	86.7	73.6	93.1
Արագածոտն	101.4	105.4	90.0	84.2	105.2	61.8
Արարատ	82.6	99.0	101.6	92.1	71.6	85.1
Արմավիր	115.0	89.7	72.7	67.1	74.5	74.0
Գեղարքունիք	138.6	79.3	89.1	82.7	64.0	91.1
Լոռի	45.1	63.8	65.0	55.8	64.0	70.8
Կոտայք	102.7	77.9	67.7	82.2	78.1	81.5
Շիրակ	99.6	75.8	96.9	64.6	66.3	71.8
Սյունիք	43.6	89.9	65.5	42.4	61.9	54.0
Վայոց ձոր	39.7	71.3	58.6	55.4	68.3	53.8
Տավուշ	48.8	59.4	64.8	59.4	54.9	54.7
Ընդամենը ՀՀ	76.1	77.2¹	75.5¹	69.9¹	70.2¹	72.5¹

Վնասի հատուցման գումարի քանակական բաշխվածությունն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2003-2008թթ.

ա) ընդամենը

(հազ. դրամ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ընդերքի	1315.6	-	20.0	63.0	-	-
Ջրային պաշարների	4990.3	97971.6	33351.6	29246.2	22807.7	28040.6
Օդային ավազանի	786.2	362.4	1559.9	9111.8	65149.1	8062.8
Հողային պաշարների	854.0	295.1	4056.3	1539.3	13984.9	106534.7
Բուսական աշխարհի	14219.2	43156.8	166145.0	274583.9	92787.9	112425.6
Կենդանական աշխարհի	471.5	98137.8	418.6	16291.5	6675.5	12000.5
Ընդամենը	22636.8	239923.7	205551.4	330835.7	201405.1	267064.2

բ) մեկ արձանագրության հաշվով

(հազ. դրամ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ընդերքի	101.2	-	20.0	31.5	-	-
Ջրային պաշարների	199.6	1606.1	725.0	2249.7	1341.6	1752.5
Օդային ավազանի	39.3	72.5	55.7	284.7	1714.5	183.2
Հողային պաշարների	32.8	16.4	184.4	96.2	341.1	6266.7
Բուսական աշխարհի	46.5	454.3	977.3	832.1	259.2	319.4
Կենդանական աշխարհի	14.3	2044.5	16.7	332.5	267.0	324.3
Ընդամենը	53.5	1056.9	703.9	748.5	420.5	573.1

Վնասի հատուցման գումարի քանակական բաշխվածությունն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2003-2008թթ.

ա) ընդամենը

(հազ. դրամ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք.Երևան	-	3600.3	5484.4	10487.0	6031.1	26540.4
Արագածոտն	3022.2	1700.3	210.8	896.3	634.6	590.8
Արարատ	-	-	-	40.0	282.2	164.2
Արմավիր	-	7115.7	-	38.0	242.4	420.7
Գեղարքունիք	2154.3	768.3	1223.4	98547.0	3855.5	358.7
Լոռի	5583.8	5226.2	23253.5	4064.2	3993.9	17599.6
Կոտայք	2116.6	341.0	571.4	6430.6	1862.0	3529.3
Շիրակ	548.4	22.0	169.2	954.9	436.8	891.5

¹ Ներառյալ ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանության պետական տեսչության տեղեկատվությունը:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Սյունիք	1438.0	26103.6	31428.2	32928.8	23249.8	134430.2
Վայոց ձոր	2221.0	1213.0	1161.9	18014.1	904.1	12971.5
Տավուշ	5552.5	3802.6	2500.2	4031.2	19513.5	19594.6
Ընդամենը ՀՀ	22636.8	239923.7¹	139548.4¹	330835.7¹	201405.1¹	267064.2¹

բ) մեկ արձանագրության հաշվով

(հազ. դրամ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք.Երևան	-	514.3	261.2	327.7	201.0	829.4
Արագածոտն	137.4	425.1	52.7	89.6	57.7	98.5
Արարատ	-	-	-	20.0	40.3	54.7
Արմավիր	-	790.6	-	9.5	60.6	140.2
Գեղարքունիք	74.3	45.2	34.9	5474.8	137.7	32.6
Լոռի	111.7	522.6	1550.2	39.1	71.3	270.8
Կոտայք	31.1	85.3	21.2	338.5	93.1	185.8
Շիրակ	14.1	5.5	15.4	56.2	18.2	24.8
Սյունիք	44.0	5220.7	1964.3	1029.0	381.1	5601.3
Վայոց ձոր	41.1	27.0	23.2	643.4	47.6	1081.0
Տավուշ	35.1	48.8	51.0	43.3	156.1	112.0
Ընդամենը ՀՀ	53.5	1056.9¹	703.9¹	748.5¹	420.5¹	573.1¹

Վարչական տույժի ենթարկվածների քանակական բաշխվածությունը, 2003-2008թթ.

ա) ըստ բնապահպանության ուղղությունների

(մարդ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ընդերքի	42	51	75	61	50	98
Զրային պաշարների	56	132	115	118	146	150
Օդային ավազանի	173	150	178	139	181	150
Հողային պաշարների	19	47	115	72	85	54
Բուսական աշխարհի	114	234.0	498	359	307	330
Կենդանական աշխարհի	29	101	65	93	71	67
Ընդամենը	433	715	1046	842	840	849

բ) ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

(մարդ)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք.Երևան	103	98	105	60	106	51
Արագածոտն	23	41	27	33	29	30
Արարատ	44	29	38	45	57	74
Արմավիր	24	37	52	58	65	68
Գեղարքունիք	14	29	33	30	35	27
Լոռի	40	86	190	105	57	84
Կոտայք	37	52	98	49	59	27
Շիրակ	21	24	36	36	53	68
Սյունիք	32	41	76	54	32	30
Վայոց ձոր	32	16	14	35	29	13
Տավուշ	63	102	159	146	138	182
Ընդամենը ՀՀ	433	715¹	1046¹	842¹	840¹	849¹

¹ Ներառյալ ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանության պետական տեսչության տեղեկատվությունը:

Վնասի հատուցման արձանագրությունների քանակական բաշխվածությունը, 2003-2008թթ.

ա) ըստ բնապահպանության ուղղությունների

(միավոր)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ընդերքի	13	-	1	2	-	-
Զրային պաշարների	25	61	46	13	17	16
Օդային ավազանի	20	5	28	32	38	44
Հողային պաշարների	26	18	22	16	41	17
Բուսական աշխարհի	306	95	170	330	358	352
Կենդանական աշխարհի	33	48	25	49	25	37
Ընդամենը	423	227	292	442	479	466

բ) ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

(միավոր)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ք. Երևան	-	7	21	32	30	32
Արագածոտն	22	4	4	10	11	6
Արարատ	-	-	-	2	7	3
Արմավիր	-	9	-	4	4	3
Գեղարքունիք	29	17	35	18	28	11
Լոռի	50	10	15	104	56	65
Կոտայք	68	4	27	19	20	19
Շիրակ	39	4	11	17	24	36
Սյունիք	3	5	16	32	61	24
Վայոց ձոր	54	45	50	28	19	12
Տավուշ	158	78	49	93	125	175
Ընդամենը ՀՀ	423	227¹	292¹	442¹	479¹	466¹

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների հիմնական ցուցանիշները, 2003-2008թթ.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Ստուգված օբյեկտների քանակը, միավոր	1357	1656	1881	2175	1849	1752	
Բնապահպանության օրենսդրության խախտումներ, միավոր	հայտնաբերվել են	862	1067	1539	1389	1551	1417
	վերացվել են	564	666	517	-	-	-
Վարչական տույժերն ըստ բնապահպանության օրենսդրության խախտումների	մարդ	433	715	1046	842	840	849
	գումարը, հազ. դրամ	32955.4	55205.0	78945.6	58852.2	58965.0	61554.0
Կազմվել են վնասի հատուցման արձանագրություններ	քանակը, միավոր	423	227	292	442	479	466
	գումարը, մլն. դրամ	22.6	239.9	205.5	330.8	201.4	267.1
Հանձնվել են նյութեր դատաքննչական մարմիններին, միավոր	96	218	282	293	251	208	
Կազմակերպության գործունեության ժամանակավոր դադարեցում, միավոր	30	17	45	39	9	1	
Առգրավվել է	ձկնագողության պարագաներ, միավոր	16	121	111	381	523	588
	որսագողության պարագաներ, միավոր	7	23	13	6	9	10
	ձուկ, կգ	1186.0	4406.0	2333.0	2247.6	971.0	1395.5
	փայտանյութ, խոր. մ	42.5	46.0	43.7	83.3	34.3	-

¹ Ներառյալ ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանության պետական տեսչության տեղեկատվությունը: